

Družstvo TART-TÓ 2000

Družstvo TAR-TÓ, ktoré začalo so 7 mladými členmi, má v súčasnosti 48 členov a prispieva k stabilnému a predvídateľnému fungovaniu poľnohospodárskych podnikov a hospodárstiev členov.

Identifikačné údaje:

Meno: TAR-TÓ 2000 Értékesítő, Beszerző és Feldolgozó Szövetkezet / TAR-TÓ 2000 Predajné, nákupné a spracovateľské družstvo

Lokalita: župa Csongrád-Csanád, Bács-Kiskun, Békés, so sídlom na adrese 6762 Sándorfalva, predmestie 0119/14

Rok založenia: 1999

Hlavné činnosti: veľkoobchod so živými zvieratami, spracovanie mäsa, konzervovanie, veľkoobchod s mäsom a mäsovými výrobkami

Web / Facebook / Twitter: <https://www.tarto2000.hu/index.php?page=kapcsolat>

Družstvo bolo založené ako organizácia výrobcov 20. decembra 1999 s 15 členmi. Hlavným dôvodom vzniku a založenia družstva bolo zlepšenie situácie výrobcov na trhu (zlepšenie nepriaznivých odbytových možností a zvýšenie nízkych trhových cien). Spočiatku (pri vzniku) bolo hlavným cieľom družstva predávať ošípané svojich členov za bezpečnejších a výhodnejších podmienok. Neskôr sa rozsah cieľov a fungovanie družstva tiež rozšírili. Okrem spoločného predaja ošípaných sa objavil aj spoločný nákup krmiva a prasiatok na výkrm, zriadenie spoločnej veterinárnej služby, poradenstvo pre členov, porážka a spracovanie mäsa, predaj zabitých ošípaných a kusov bravčového mäsa a on-line predaj.

Rozvoj družstva dobre ilustruje skutočnosť, že v roku 2002 bol objem predaja 1 000 ošípaných ročne, ktorý sa v súčasnosti zvýšil 35-krát, takže družstvo v súčasnosti predáva približne 35 tisíc ošípaných ročne. K 31. decembru 2020 predstavoval základný kapitál družstva 101 760 000 HUF (278 795 EUR) a jeho čisté tržby boli 3 315 443 970 HUF (9 080 174 EUR). Posledný počet zamestnancov (02.06.2021): 23 osôb, počet vedúcich pracovníkov 3 osoby.

Družstvo má v súčasnosti 48 členov, ktorí prostredníctvom družstva každoročne predajú od 100 do 2 000 ošípaných. Právne formy výrobcov: prvovýrobca (tradičný malovýrobca s licenciou), individuálny výrobca (fyzická osoba - podnikateľ/živnostník), spoločnosť s ručením obmedzeným (s. r. o.). V predchádzajúcich rokoch bolo medzi členmi aj 7 mladých poľnohospodárov.

Geografická poloha členov je región Južnej veľkej roviny, spravidla župa Csongrád-Csanád, ale má aj členov z žúp Bács-Kiskun a Békés.

Činnosti družstva zahŕňajú:

- spoločný predaj jatočných ošípaných
- spoločné obstarávanie krmív a premixov
- spoločný nákup prasiatok na výkrm
- organizovanie spoločnej veterinárnej a veterinárnej služby pre členov
- poradenstvo pre členov
- porážka
- spracovanie mäsa
- predaj mäsa a mäsových výrobkov

Družstvo pôsobí na trhu s týmito výrobkami:

- predaj hospodárskych zvierat (približne 20 % objemu produkcie)
- predaj polotovarov a kusov (približne 80 % vyrobeného objemu)

Hlavní partneri:

V regióne južnej Veľkej nížiny pôsobia malé obchody, mäsiari, reštaurácie, spracovatelia mäsa a konzervárne. Okrem toho prevádzkujú aj internetový obchod (<https://www.tarto2000.hu/index.php?page=teremeink>). V roku 2019 bol zavedený internetový predaj, ktorý využívajú najmä jednotlivci a domácnosti. Obrat zatiaľ nie je významný, zvyčajne 6 až 12 objednávok týždenne.

Kvalita zohráva v živote družstva dôležitú úlohu, preto sa veľmi dbá na obstarávanie kvalitných prasiatok na výkrm (zvyčajne sa pracuje s hybridmi DanBred), obstarávanie kvalitných krmív a premixov, výrobu krmív na základe neustále revidovaných receptúr, miešanie krmív, podporu výmeny informácií a poznatkov, zabezpečenie výborného zdravotného stavu zvierat (spoločná veterinárna služba pre členov) a dodržiavanie požiadaviek na dobré životné podmienky zvierat.

Výhody, ktoré družstvo poskytuje výrobcovi (členovi):

- spoločné obstarávanie (krmivo, premixy, prasiatka) - lacnejšie vstupy
- spoločné veterinárne služby - nižšie nákupné náklady
- administratívna pomoc
- spoločný predaj - realizácia vyššej ceny výrobkov
- odborné poradenstvo - odovzdávanie skúseností, oboznamovanie sa s osvedčenými postupmi, pripomienkovanie výsledkov výroby, zakladanie výrobných pokusov, návrhy na zlepšenie, zdokonaľovanie procesov (konečné rozhodnutie je vždy na výrobcovi).

Predseda družstva uviedol, že členstvo má pre členov citelný ekonomický vplyv za každých okolností, ale výhody výrazne vyniknú v nepriaznivých trhových podmienkach. Takto možno povedať, že družstvo významne prispieva k zníženiu negatívnych účinkov a stavia členov do pozície, t. j. môžu získať vstupy za nižšiu cenu a členovia môžu prostredníctvom družstva predávať za vyššiu cenu. Okrem toho existujú aj ďalšie vplyvy, ľahšia a jednoduchšia administratíva

(zníženie administratívnej záťaže), efektívnejšie zdieľanie informácií a znalostí, zlepšovanie procesov a inovácie (poradenstvo, hodnotenie riadenia) atď.

Celkovo možno povedať, že družstvo výrazne prispieva k stabilnému a predvídateľnému fungovaniu poľnohospodárskych podnikov a hospodárstiev členov, čo zvyšuje perspektívnosť ich hospodárskych a riadiacich činností.

Podľa členov družstvo najviac prispieva k ľahšiemu odbytu, ľahšiemu prístupu k informáciám a znalostiam, vyšším trhovým cenám a nižším nákupným cenám.

Je dôležité spomenúť, že družstvo poskytuje svojim členom nielen finančné výhody, ale stelesňuje aj príslušnosť ku komunitě a ako také zohráva dôležitú úlohu pri zvyšovaní dôvery, schopnosti spolupráce a sociálneho kapitálu.

Družstvo je otvorené prijímaniu nových členov, avšak možno povedať, že v posledných rokoch sa nevyskytli žiadne príklady nových členov. Domnievajú sa, že kto sa k nim chcel pripojiť, tak to doteraz urobil, ďalších záujemcov v budúcnosti neočakávajú.

Členovia musia prostredníctvom družstva predať minimálne 100 ošípaných, samostatný predaj nie je zakázaný a výhradný predaj zvierat prostredníctvom družstva nie je povinný.

Financovanie družstva je viazané na predaj, t. j. na predaj, ktorý členovia uskutočnia prostredníctvom družstva. 1 + 2 % z príjmov z predaja zostáva družstvu. 1 percento ide do kapitálových rezerv a 2 percentá sa používajú na financovanie prevádzky. Vyrovnávanie cien sa uskutočňuje štvrtročne, t. j. v prípade preplatku družstvo vráti členom prebytok, v prípade schodku majú členovia platobnú povinnosť.

Vedenie tvoria 3 osoby, predseda družstva a dvaja členovia predstavenstva. Okrem toho má družstvo 20 zamestnancov, ktorí vykonávajú svoje povinnosti v týchto oblastiach: bitúnok, administratívna jednotka, skladovanie, miešanie krmív.

Počas fungovania družstva sa uskutočnili dve významné investície. Jedna bola v rokoch 2012 a 2013, keď družstvo kúpilo pozemok na okraji obce Sándorfalva. Odvtedy je táto nehnuteľnosť sídlom družstva, kde sa nachádza administratívna jednotka a kde sú umiestnené zariadenia na príjem, skladovanie, mletie a miešanie obilnín, ktoré boli po kúpe technologicky obnovené. Ďalšia významná investícia sa uskutočnila v roku 2020, keď družstvo kúpilo bitúnok v Makó, kde sa odvtedy poráža 80 % jatočných ošípaných vyprodukovaných jeho členmi.

- Chod a model fungovania družstva je v krajine jedinečný, neexistuje žiadna iná spolupráca výrobcov, ktorá by poskytovala podobné výhody výrobcom ošípaných. V tomto ohľade je existencia a fungovanie družstva v sektore ošípaných jedinečné.
- Fungovanie družstva je presiaknuté inováciami. Počas celej jeho histórie dochádzalo k inováciám v oblasti výrobkov, procesov, organizácie a marketingu (predaja), ktoré prispeli k úspechu prevádzky, rozšíreniu počtu členov, objemu výroby a rozsahu činností.
- inovácia výrobkov: živé zvieratá verzus spracované mäso
- inovácia procesu: zlepšenie a rozvoj prevádzky (poradenstvo, súdržnosť skupiny atď.)
- organizačná inovácia: vytvorenie družstva je samo osebe organizačnou inováciou
- marketingové/obchodné inovácie: zmena predajných kanálov (napr. internetový obchod)

Viability of small farms managed by young farmers under new
"farm-to-fork" strategy (2020-1-CZ01-KA203-078495)

Plány do budúcnosti:

- zvýšenie produkcie hospodárskych zvierat z 35 000 na 50 000
- porážka živých zvierat / 100 % vlastná porážka
- spracúvanie a ďalšie spracovanie výsekových produktov (výroba polotovarov a hotových výrobkov) - pridávanie hodnoty produktu
- produkcia prasiatok -> zaistenie dodávok prasiatok na výkrm -> bezpečné dodávky prasiatok na výkrm
- zriadenie vlastného mäsiarstva.

Fotky:

